

ĐỆ TỬ QUY VÀ TU HỌC PHẬT PHÁP

Giám định Lão Pháp Sư Tịnh Không

Chủ giảng thầy Thái Lễ Húc

Giảng từ ngày 6/3/2005 đến ngày 13/03/2005 tại Tịnh Tông Học Hội Australia

TẬP 26

Kính thưa sư trưởng, kính thưa chư vị pháp sư, chư vị đồng tu, A Di Đà Phật!

Hôm qua chúng ta có nói rằng **giá trị quan của cha mẹ sẽ trực tiếp ảnh hưởng đến con cái**. Sự thành công mà con người hiện nay theo đuổi rốt cuộc là điều gì? Nếu như chúng ta đi tới nhà sách xem, những đầu sách bán chạy nhất sẽ viết nội dung gì? Đa phần là làm sao kiếm được một triệu đầu tiên trong cuộc đời, hay là làm sao để nhanh chóng giàu có. Mục tiêu nào trong đầu mọi người là quan trọng nhất? Tiền! Khi họ chạy theo cuộc sống như vậy thì sẽ có được kết quả như thế nào? Đối với sự thành công thực sự của cuộc đời chúng ta không thể không thâm nhập mà tìm hiểu. Có một câu nói rằng, “**nỗ lực thì có kết quả**”, nhưng mà **nỗ lực không nhất định sẽ có được kết quả tốt, nếu như sự chọn lựa trong cuộc đời của bạn là sai lầm, vậy thì nỗ lực cả một đời sau cùng sẽ thành hối hận cả đời**. Hai mươi năm gần đây ở đại lục, có 1200 doanh nghiệp lớn tự phá sản. Các vị đồng học, 1200 doanh nghiệp lớn, không tính doanh nghiệp nhỏ. Tại sao họ có được thành tựu mà người bình thường đều cảm thấy rất ngưỡng mộ, nhưng sau đó lại rơi vào đường cùng? Mà có rất nhiều người vẫn tiếp tục đi theo con đường của họ, vậy không phải là thiêu thân lao vào ánh lửa sao? Cho nên **chỉ dạy cho con cháu đời sau có được giá trị quan đúng đắn là chuyện vô cùng quan trọng**.

Nhiều doanh nghiệp tự phá sản là kết quả, mọi người cảm thấy nguyên nhân là gì? Nguyên nhân do đâu? Điều này chúng ta cũng có thể nhìn ra được nếu thường quan sát những người thành công ở trong xã hội, hoặc là xung quanh bạn cũng có một số giám đốc doanh nghiệp, bạn từ từ quan sát họ thì có thể tìm ra được nguyên nhân. Tôi cũng từng tiếp xúc với một số giám đốc doanh nghiệp, khi họ có cơ duyên gặp được chánh pháp, trong lòng họ cũng rất hoan hỉ, họ nói với tôi rằng: “**giám đốc doanh nghiệp hay những người rất có tiền lại nghèo đến mức chỉ có tiền mà thôi**”. Chủ doanh nghiệp có bốn loại, **thứ nhất là lao tâm lao lực**. Mấy chục năm phấn đấu làm việc, bất kể ngày đêm, động lực của họ là gì? Là danh lợi. Tới năm bốn mươi tuổi cũng kiếm được rất nhiều tiền, đột nhiên có một hôm đi kiểm tra sức

khỏe, kết quả là: anh đã bị ung thư gan, anh chỉ còn sống được ba tháng nữa thôi. Lúc đó họ cảm giác như sét đánh ngang tai, nằm trên giường bệnh rất khó chịu, bởi vì tất cả tiền bạc có thể mang theo được không? Không mang theo được. Tiền bạc này sẽ rơi vào tay ai? Họ nằm đó suy nghĩ: vợ mình vẫn còn trẻ đẹp, sẽ tái giá với người khác, vậy thì tiền của mình không phải sẽ rơi vào túi người đàn ông khác sao? Càng nghĩ càng không cam lòng, vốn là có thể sống thêm được ba tháng, sau đó thì thế nào? Kết cục như vậy thật oan uổng, làm tổn hại sức khỏe của mình. Thực ra doanh nhân đó chắc chắn cũng không cách nào nắm bắt được tình hình gia đình, không giáo dục được con cái, cho **dù thật sự kiếm được rất nhiều tiền, chỉ cần sanh ra con cái bất hiếu thì bao nhiêu tiền cũng tan thành mây khói.**

Thứ hai là vướng vào tù tội. Trong lúc kiếm tiền thì liều mạng mạo hiểm, tới sau cùng mọi chuyện bại lộ liền bị bắt. Tôi nhớ có một lần ngồi máy bay từ Trung Quốc tới Hồng Kông tôi có đọc được một bài báo, người giàu nhất nước Nga đã bị vào tù. Trên **đường đời có rất nhiều mê hoặc, nếu như không có đạo đức và định lực thực sự, sớm muộn gì cũng đi sai đường, cũng lụn bại.** Khi những doanh nhân này còn chưa bị bắt, bạn bè người thân còn khen ngợi không ngừng, đến cha mẹ họ cũng cảm thấy rất vui mừng. Cho nên **bậc làm cha mẹ phải có đôi mắt tinh tường, phải có trí tuệ, không được chạy theo hư vinh, nếu không sau cùng thì tội lỗi đầy mình.**

Cuối thời nhà Hán, Đông Trác có được quyền lực rất lớn, ông ỷ vào quyền thế của mình để làm rất nhiều chuyện xấu, khiến cho dân chúng lầm than. Sau cùng Đông Trác bị bắt, bị phán tội diệt tộc, đến mẹ già hơn chín mươi tuổi của ông cũng bị đưa ra pháp trường cùng xử tử. Kết cục như vậy thì đời người vô cùng bi ai. Tôi cũng từng gặp qua một chú, sau khi về hưu có cuộc sống kinh tế khá ổn định, sau đó bởi vì dã tâm của con trai chú quá lớn, mượn số tiền lớn để làm ăn nhưng thất bại. Tất cả tiền bạc của chú đều trôi theo dòng nước, ngoài ra còn phải định kì đến tòa án để xử lý vấn đề tài chính của con trai mình. Như vậy không chỉ hủy hoại cuộc đời của chính mình, mà còn liên lụy cha mẹ, liên lụy người thân bè bạn.

Thứ ba là kinh doanh tích lũy được rất nhiều tiền bạc, nhưng mà sức khỏe bị tổn hại, mới ba bốn mươi tuổi đã suốt ngày uống thuốc. Tình huống như vậy có nhiều không? Khi một người đánh mất sức khỏe của mình thì cuộc sống có tự tại không? Không thể nào! Quảng cáo cũng nói là gan khỏe thì cuộc đời đầy màu sắc; nếu như gan không khỏe, thì thân thể không khỏe, cuộc đời liền trở thành màu đen

trắng. Lúc tôi sống ở Hải Khẩu, phía trước nhà tôi là con đường ăn uống, chuyên bán đồ ăn. Có đủ món ăn của cả nước, có Hồ Nam, Giang Tây, Tân Cương, rất nhiều quán ăn phong cách khác nhau, mỗi ngày đều có khách ra vào nườm nượp. Mọi người cảm thấy nếu như một tuần mà để cho bạn ăn năm ngày những món ăn như vậy, bạn sẽ cảm thấy như thế nào? Ăn đến ngày thứ ba là ngán, chỉ muốn ới ra. Tôi có kinh nghiệm trong chuyện này, trước Tết thường nhận được rất nhiều thiệp mời đám cưới, bởi vì độ tuổi của tôi thường là thời điểm mọi người kết hôn. Cuối năm sẽ nhận được khoảng tám đến mười cái thiệp mời, thời gian rất gần nhau, tôi nhớ có một lần một tuần đi ăn mấy lần tiệc cưới, ăn tới sau cùng thật sự cảm thấy rất không thoải mái. Cho nên **ăn uống nên thanh đạm, đơn giản thì mới cảm thấy thoải mái nhẹ nhàng.**

Ho nên tục ngữ có câu **“gia tài dù vạn lượng, ngày chỉ ăn ba bữa”**, nếu như một ngày ăn năm bữa có được không? Lại thành ăn quá nhiều, không tốt cho sức khỏe, rất nhiều bệnh do ăn uống mà ra, cho nên gia tài dù vạn lượng thì ngày cũng chỉ ăn ba bữa mà thôi. **“Nhà rộng ngàn gian”**, bạn mua rất nhiều nhà, mỗi ngày ngủ chiếm bao nhiêu diện tích? **Đêm ngủ cũng chỉ chiếm sáu thước.** Nhu cầu đối với vật chất rất thấp, không cần hao phí phần lớn thời gian của chúng ta để chạy theo, nên theo đuổi cuộc sống chân thật, cuộc sống vui vẻ. Mà cái gì là cuộc sống chân thật vậy? **“Mọi thứ không mang được, chỉ có nghiệp theo mình”**. Mọi thứ không mang theo được, chạy theo những thứ không mang theo được thì có chân thật không? Sau cùng chỉ là uổng công vô ích. **Tuy thọ mạng có giới hạn nhưng huệ mạng lại vô cùng, chúng ta chỉ có thể mang theo trí huệ, trí huệ mới là sanh mạng thật sự, mà có trí huệ chân thật thì pháp hỉ sung mãn; pháp hỉ này, niềm vui này lan tỏa từ trong ra ngoài, đây mới là niềm vui thật sự.** Con người hiện nay đều là chạy theo niềm vui từ ngoài vào trong, giống như tiêm thuốc tê vậy, tiêm vào thì không cảm thấy đau nữa, không đau thì họ cho là niềm vui, nhưng một lúc sau thì họ lại tiếp tục phiền não, tiếp tục trống rỗng, càng đau khổ hơn.

Ba loại doanh nhân vừa nói tới chúng ta không nên chạy theo, loại thứ tư đó là có thể sắp xếp một cách toàn diện cho cuộc đời, viên mãn toàn diện, không chỉ là sự nghiệp mà còn có gia nghiệp, còn có đạo nghiệp, thậm chí là làm nhiều công việc phục vụ cho xã hội. Chú Lư nói với con cái của mình: **nếu các con muốn học, học cao đến đâu ba cũng ủng hộ, nhưng thứ quan trọng nhất mà ba cho các con đó là nhân cách đúng đắn, còn có học thức của các con, những thứ khác ba sẽ**

không để lại, một đồng cũng không chia cho các con. Mọi người cảm thấy như vậy có tốt không? Khi bạn nói với con cái như vậy, trong lòng chúng sẽ nghĩ thế nào? Có trách bạn không? Thực ra chúng ta phải hiểu được, tâm của con trẻ vô cùng thuần khiết, từ nhỏ cha mẹ đã có thái độ phục vụ cho xã hội, thì từ nhỏ con cái sẽ rất tôn trọng cha mẹ. Khi bạn nói với chúng, tiền bạn kiếm được từ xã hội sẽ trả lại cho xã hội, dùng để thành lập tổ chức từ thiện. Khi bạn nói ra lời này, chúng sẽ khâm phục bạn từ tận đáy lòng.

Chú Lur từng nói rằng: **cuộc sống phải tự mình quản lý, nếu không sẽ xảy ra tình trạng người trong gang hồ không tự quyết định, đó là bởi vì chính mình không có nguyên tắc, không biết cách từ chối.** Khi bạn sống có nguyên tắc, bạn bè làm ăn của bạn sẽ thuận theo nguyên tắc bạn đặt ra. Cho nên chú Lur nói rằng, chủ nhật chú sẽ không tiếp khách, buổi trưa nhất định sẽ ăn cơm cùng gia đình, như vậy thì cuộc sống gia đình của chú mới có thể ổn định, thường có cơ hội trò chuyện với người trong nhà, có cơ hội dẫn dắt chỉ bảo con cái.

Hiện nay chúng ta nghe mọi người nói IQ rất quan trọng, EQ rất quan trọng, bây giờ còn có HQ rất quan trọng, CQ rất quan trọng, PQ rất quan trọng, không biết sau này còn xuất hiện bao nhiêu cái chữ Q nữa thì tôi cũng không rõ. **Sách của phương Tây đem thứ đơn giản viết thành rất đa dạng,** như vậy họ sẽ kiếm được tiền bản quyền. **Nhưng mà Thánh Hiền xưa nói tới đạo lý, đều đem thứ phức tạp chỉnh lý thành cương lĩnh vô cùng đơn giản.** Một câu nói của đức Phật đã nói hết thực tướng của các pháp, “vạn pháp do duyên sanh”, có pháp nào rời khỏi câu nói này? Đức Phật lại nói rằng “ba nghiệp thân khẩu ý”, tất cả khởi tâm động niệm, ngôn ngữ hành vi có nằm ngoài ba thứ này không? Không hề. Cho nên ai là người biết cách quy nạp nhất? là Phật, là Thánh Hiền biết cách quy nạp nhất. Nhưng mà phương pháp quy nạp cuối cùng lại do ai phát minh? **Do người phương Tây phát hiện ra, nói đây là phát minh của tôi. Thánh Hiền xưa, còn có đức Phật mấy ngàn năm trước đã dùng phương pháp này vô cùng triệt để, nhưng mà các ngài không cho rằng đó là công lao của tôi, bởi vì Thánh nhân đều vô cùng khiêm tốn.**

Chúng ta cùng xem cái gì là IQ? Cái gì là EQ? Chúng ta coi thử hai cái là được rồi. Cái gì là IQ? Người ta gọi là chỉ số thông minh. Cái gì là EQ? Gọi là chỉ số cảm xúc, chỉ số thông minh của cảm xúc, chúng ta gọi cảm xúc là được. IQ quan trọng hay là EQ quan trọng? **Lí trí quan trọng hay là tình cảm quan trọng?** Chúng ta đọc những sách này quá nhiều thì khó mà khế nhập Phật pháp, bởi vì Phật pháp là

bất nhị pháp. Chúng ta xem, cha mẹ có tình cảm dạt dào thì có lí trí hay không? Nếu như tình cảm phong phú, không có lí trí thì dạy con rất loạn. Mà tình cảm đó có phải là tình cảm thật sự không? Không phải là tình cảm thật sự, **tình cảm thật sự nhất định phải đứng trên góc độ của đối phương mà suy xét**. Tại sao phụ huynh là dạy loạn con cái? Bởi vì quá yêu chiều mà hại chúng, mà chữ yêu này là yêu ghét, yêu thích, cảm thấy tôi thích như vậy nên tôi làm như vậy, tôi thích gấp đồ ăn cho con tôi trước, anh không có quyền quản tôi; tôi thích con cái muốn bao nhiêu tiền thì tôi kiếm cho chúng, anh cũng không có quyền quản tôi. Cho nên **họ nói yêu thương con cái, nhưng tình yêu của họ không phải là tình cảm thật sự, mà là dục vọng chứ không phải là chân tình**.

Người chân tình nhất định sẽ có lí trí, như vậy mới là đúng đắn. **Phật pháp dạy rằng phải “từ bi đi đôi với trí huệ”, mà từ bi và trí huệ là một chứ không hai, trong chân tánh đã có sẵn từ bi, có sẵn trí huệ**. Chúng ta từ điểm này có thể hiểu được, vốn dĩ không cần phải phân biệt ra, chỉ cần chúng ta luôn suy nghĩ cho đối phương, suy nghĩ đến lợi ích của đối phương thì khi làm việc bạn đồng thời sẽ có cả lí trí và chân tình thật ý. Rất nhiều người nói, người này khá lí trí, làm việc rất có nguyên tắc. Đó có thể là khi họ làm việc, đến vợ của họ cũng có chút phê bình kín đáo, cuộc sống như vậy chưa được viên mãn. Một số người lí trí, nhìn thì có vẻ làm việc rất chăm chỉ, trên thực tế bản chất của họ chỉ là muốn thành tựu danh văn lợi dưỡng của chính mình mà thôi, chứ không phải thực sự hiểu cho người thân bạn bè xung quanh, hay thậm chí hiểu cho nhu cầu của nhân viên. Nếu như điểm xuất phát của họ như vậy, sau cùng thì sự nghiệp cũng sẽ thất bại. Cho nên **chúng ta đối nhân xử thế phải luôn lí trí, luôn từ bi, “từ bi đi đôi với trí huệ”, như vậy mới đúng đắn**.

Khi chúng ta theo đuổi vật chất bên ngoài thì cuộc đời chẳng qua là **hư ảo mà thôi, năng lực phán đoán như vậy cũng xuất hiện rất nhiều trong các câu chuyện thời xưa**. Trước khi Lão tử xuất quan, có một vị quan chạy đến hỏi ngài: Lão tử à, tôi muốn hỏi ngài một vấn đề, tôi có hai đứa con trai, đứa lớn khá thật thà, đứa nhỏ khá thông minh, sau khi tôi về già thì nên dựa vào đứa lớn hay đứa nhỏ vậy? Lão tử lấy ra một ít tiền để lên bàn, ngài nói với đứa con trai lớn: chỉ cần con đánh cha con một cái thì số tiền này sẽ thuộc về con. Đứa con trai lớn khá thật thà, trong lòng cậu nghĩ, làm sao có thể đánh cha mình được chứ? Nhất quyết không chịu làm như vậy. Khuyên thế nào cũng không chịu nghe. Đứa nhỏ khá thông minh, Lão tử

nói với cậu: con chỉ cần chạm vào cha con một chút thì số tiền này liền thuộc về con. Đứa con trai nhỏ ngay lập tức liền đánh cha mình, sau đó cất tiền vào túi, còn đứng đó cảm thấy rất là đắc ý. Lão tử nói với người cha: anh biết sau này phải dựa vào ai rồi chứ? Mọi người sau này định dựa vào đứa nào?

Nhưng mà rất nhiều bậc cha mẹ hiện nay lại đem tiền đầu tư vào đứa con nào thông minh hơn, học cao hơn, kết quả là đầu tư hết cho chúng, chúng đi Mỹ du học sau này có trở về không? Không trở về, thậm chí bạn còn phải tốn tiền sang Mỹ để thăm chúng. Nếu chúng lấy một người vợ nước ngoài, bạn đến đó sống một thời gian, con dâu còn cầm một tờ hóa đơn đưa cho bạn, khoảng thời gian ba mẹ ở đây phải đưa cho con bao nhiêu tiền, tới lúc đó chỉ biết kêu khổ, đều do tự mình gây ra. Ngược lại **những đứa trẻ có học vấn thấp lại thường chăm sóc cha mẹ, bởi vì học càng nhiều thì càng ngạo mạn, càng ích kỷ, học ít thì lại đỡ ngạo mạn, khá khiêm tốn**. Quả nhiên khi về già vị quan này được con trai lớn chăm sóc, sau đó ông qua đời, liền lạc đứa con trai nhỏ về thăm ông, đứa con nhỏ đang đi làm ăn ở nơi khác, nói với người đưa tin rằng: đi về vừa tốn một khoảng thời gian dài, vừa không kiếm được tiền. Sau đó đứa con nhỏ cũng không về đưa tang ông.

Cho nên phương hướng nỗ lực của cuộc đời rất quan trọng, rốt cuộc là chúng ta dẫn dắt con cái, con cháu đời sau đi theo hướng nào? **Nếu chúng ta xem trọng đạo đức, đức hạnh, vậy thì con đường của chúng ta sẽ dẫn dắt con cháu trăm năm sau, ngàn năm sau đều đi theo con đường đúng đắn khang trang rộng mở, thế nên học quý ở chỗ lập chí**. Mọi người muốn dẫn dắt gia tộc mình kéo dài bao nhiêu năm? Sao không nghe ai nói gì hết vậy? Sao lại không tự tin chút nào vậy? “Chớ tự chê - đừng tự bỏ - Thánh và Hiền - dần làm được”, ít nhất cũng phải coi Phạm Trọng Yêm tiên sinh làm tấm gương. Sau này **bạn muốn đời sau tám trăm năm không suy bại thì phải dẫn dắt con cháu như thế nào, tôi tin rằng góc độ nhìn nhận mọi việc của bạn chắc chắn sẽ khác đi**.

Khi này có nói là, trí tuệ thật sự mới khiến cuộc đời vui vẻ, mà **trí tuệ thật sự có được nhờ vào ham học hỏi**. Trong Đại Học có câu, “**Đại học chi đạo, tại minh minh đức, tại thân dân, tại chí u chí thiện**”, đây là mục tiêu cuộc đời, “minh minh đức”, minh đức trong nhà Phật gọi là tự tánh, khi chúng ta hiểu rõ tự tánh, minh tâm kiến tánh thì chính mình sẽ thành tựu, lúc này pháp hỉ sung mãn; minh minh đức cũng là tự giác. “Thân dân”, thân cận chúng sanh, thân cận người dân mới có thể hiểu được nhu cầu của họ. Tiến thêm một bước nữa là “tân dân”, chữ tân này có

nghĩa là giúp đỡ người dân chuyển ác thành thiện, chuyển mê thành ngộ, chuyển phàm thành Thánh. Trong Đại Học có nói rằng, **chính mình và mọi người phải “Ngày một mới, mỗi ngày mới, ngày ngày mới”, mà quan trọng nhất là phải bắt đầu thay đổi từ tư tưởng của họ, như vậy là giác tha.** Sau cùng là “chỉ ư chí thiện”, khi chúng ta minh minh đức, khi tất cả mọi người có thể minh minh đức thì tự tha viên mãn, cho nên chỉ ư chí thiện trong nhà Phật chính là viên mãn thành Phật. Mọi người có thấy là mục tiêu tu học của Nho gia và mục tiêu tu học của đạo Phật hoàn toàn tương ứng, qua đó chúng ta cũng hiểu được tầm nhìn của Thánh nhân thường tương đồng. Tại sao chúng ta có thể tiếp nhận Phật Pháp Đại Thừa, nguyên nhân chủ yếu nhất đó là Thánh Hiền của chúng ta đã giúp chúng ta xây dựng nền tảng vững chắc, chúng ta phải biết trân trọng trí tuệ của tổ tiên. **Khi bạn minh minh đức thì sẽ có niềm vui xuất hiện.**

Đời người có những cảm nhận nào khiến bạn vui vẻ? Tình cảnh nào khiến bạn cảm thấy vô cùng hoan hỉ? Những trường hợp nào? Mấy ngày nay mọi người đều rất đau khổ sao? Mấy ngày nay mọi người có cảm thấy hoan hỉ không? Tại sao lại cảm thấy hoan hỉ? Pháp hỉ sung mãn, “Học rồi mà thường ôn tập, chẳng phải rất vui sao?”. **Bởi vì minh đức của chúng ta hiển lộ ra khi thực hành, mọi người phải để cho ánh sáng này tiếp tục chiếu rọi, không thể sau khi trở về lại khiến chúng bị che mất.** Lúc tôi học cấp ba có nghe được hai câu, khi đó thực sự cảm thấy kính phục, trước mặt tỏa sáng, nhưng mà ba mươi giây sau lại tối tăm trở lại. Lần đầu tiên tôi nghe hai câu Phạm Trọng Yên tiên sinh viết trong Nhạc Dương Lâu Ký “lo trước cái lo của thiên hạ, vui sau cái vui của thiên hạ”, đột nhiên trước mặt xuất hiện một luồng ánh sáng, cảm thấy nghe xong câu này rất là kính phục. Sau đó thì không còn phát sáng nữa, một câu khác nằm trong “Xuất sư biểu” của Khổng Minh, đọc được câu “cúc cung tận tụy, đến chết mới thôi”, cuộc đời như vậy thật sáng khoái. Nhưng mà ánh sáng này cho đến tận hơn mười năm sau, khi gặp được sư phụ mới được thấp sáng lại.

Các vị đồng học, đời người có mấy lần mười năm? Không được để cho chính mình, còn có con cháu đời sau lãng phí thời gian hơn mười năm được. **Khi chúng ta thực sự nhận thức được trí tuệ đáng quý, tầm quan trọng của giáo dục Thánh Hiền, tư duy hỗn loạn của chúng ta sẽ buông xuống được.** Bởi vì chưa hiểu được tầm quan trọng cho nên mới nghĩ tới nghĩ lui, “con trai tôi nếu không học nhiều môn năng khiếu, sau này liệu có không theo kịp chúng bạn”, **phiền não một đồng đều là**

do chính mình chưa hiểu sâu sắc. Mấu chốt giáo dục trí tuệ này sẽ giúp cuộc đời có thể phát triển toàn diện viên mãn. Ở Malaysia có một người bạn nói là: mỗi lần tới nghe giảng, trạng thái của mọi người đều rất tốt, hình như khai ngộ rồi, cũng mang theo hoài bão lớn lao trở về nhà áp dụng. Đột nhiên lúc ngồi trên máy bay trở về thì trước mắt bỗng mơ hồ, có chút rõ ràng cũng có chút mơ hồ. Đến khi trở về nhà, gặp phải oan gia trái chủ thì bắt đầu hoài nghi những lời Thánh Hiền nói có thật không? Giác ngộ, mê mờ, sai lầm, tới sau cùng thối tâm thì không được rồi.

Học quý ở chỗ tự biết, phải tự mình biết mình, căn cơ học tập hiện nay của chúng ta tuyệt đối không được đứt đoạn, nhất định phải trường kì huân tu. Mà trường kì huân tu là bởi vì hiện nay khoa học kỹ thuật phát triển, mỗi ngày nhất định phải nghe sư trưởng giảng kinh, tuyệt đối không được đứt đoạn. Ba năm trước, **mỗi ngày tôi đều nghe sư trưởng giảng kinh, khi gặp chuyện không vui với người khác, chỉ cần ngồi xuống nghe giảng kinh, nghe chừng mười phút thì không còn vấn đề gì nữa, thật sự là như vậy!** Tại vì chương ngại không nằm bên ngoài, **chương ngại là do chính mình phân biệt chấp trước. Khi nghe giảng, nghe sư trưởng chỉ dạy, tâm lượng cũng rộng mở hơn, tâm lượng rộng mở thì chương ngại không còn nữa.** Cho nên liên tục mấy năm không dám rời xa lời dạy bảo của sư trưởng. Dần dần hiểu được đạo lý, lý đắc tâm an, khi gặp cảnh giới luôn sanh khởi chánh niệm, nhờ đó mà chuyển hóa được chấp trước.

Chúng ta tu học phải thường khảo nghiệm công phu của chính mình, mỗi năm có khác không, mỗi tháng có khác không, mỗi ngày có khác không, nếu như mỗi ngày mỗi khác thì bạn nhất định sẽ pháp hỉ sung mãn, bạn nhất định có thêm phần nắm chắc vững sanh thế giới tây phương cực lạc. Nhưng mà chúng ta cũng không được chán nản, nhất định nỗ lực không ngừng theo phương hướng này, **“không có việc gì khó, chỉ sợ lòng không bền”.** Bởi vì “bổn giác vốn có”, không nên nghĩ quá khó khăn, tục ngữ có câu **“lên trời khó, cầu người khó”, chúng ta tăng trưởng đạo nghiệp, không phải là lên trời, cũng không đi cầu người, nên không có khó như chúng ta nghĩ.**

Tại sao lại hoan hỉ? Bởi vì “Học rồi mà thường ôn tập, chẳng phải rất vui sao?”, vui vẻ vì có sự trưởng thành. Rất nhiều bạn tới học năm ngày đều nói một đời này của họ chưa từng cười nhiều liên tục như vậy. Thực ra **khi một người hiểu được đạo lý thì sẽ vô cùng vui vẻ, thậm chí là phát hiện ra lỗi lầm của chính mình cũng rất vui vẻ, ít ra thì đời này cũng không chết không rõ ràng.** Cho nên chú

bảo vệ bốn mươi tuổi đó, nghe đến ngày thứ ba chú liền luôn miệng nói: thật tốt quá, thật tốt quá, thật sự quá tốt! Cuối cùng chú cũng hiểu vì sao vợ chú bỏ chú, tại sao chú không thể nói chuyện với con cái, tại sao đồng nghiệp xa lánh chú, hóa ra là do chú rất dễ tức giận, hờ ra là động tay động chân.

Lúc đi ăn sáng vào buổi sáng ngày thứ tư, chúng tôi tới sớm mà nhà bếp còn đang chuẩn bị, chú bảo vệ nói với tôi: thầy Thái à, thầy ngồi nói chuyện với tôi một lát. Tôi nghe giọng của chú có chút là lạ, trong lòng tôi cảm thấy bất an, tôi hỏi có chuyện gì không chú? Không ngờ chú ấy đứng dậy đi tới trước mặt tôi, chú nói: thầy Thái, đời này tôi chỉ lạy cha mẹ, chỉ lạy thầy. Thái độ chân thành của chú khiến tôi rất xúc động, tôi liền cảm thấy có chuyện không ổn, mau chóng đứng dậy. Kết quả chú ấn hai tay tôi xuống, chú nói: thầy nhất định phải để tôi lạy. Chú ấy kiên quyết như vậy, trong lòng tôi nghĩ: bởi vì chú ấy quá cảm động, nghe được lời dạy bảo quý báu của tổ tiên truyền lại từ 4500 năm trước, cho nên ba lạy của chú là báo đáp lời dạy bảo của tổ tiên.

Mà khi tôi nhìn thấy bộ dáng chân thành, chí thành như vậy của một người đàn ông bốn mươi tuổi, trong lòng cảm thấy rất bi ai. Các vị đồng học có phải chú ấy không muốn học không? Chú rất có tiềm năng tu đạo, nhưng mà cuộc đời lại lãng phí mất mấy chục năm mà không tìm được cánh cửa của cuộc đời. Từ chuyện này chúng ta sâu sắc hiểu được, **chúng ta thật may mắn có thể gặp được chánh pháp, nhất định phải có nghĩa vụ giới thiệu cho những người chưa biết tới, để cuộc đời của họ có thể tỏa sáng, có thể thực sự tìm thấy con đường đạo.** Đây là vui vẻ vì trưởng thành.

Chúng ta đến từ mười mấy đất nước, khu vực, khi chúng ta gặp nhiều bạn đồng tu tới cùng nghe giảng, cùng nhau trưởng thành, cùng nhau giao lưu, mọi người cảm nhận được niềm vui như thế nào? “có bạn bè từ phương xa đến, chẳng phải rất vui sao?”. **Đạo nghiệp của một người muốn không thoái chuyển thì phải dựa vào đại chúng.** Có một bạn đồng tu nói với tôi, anh nói trước đây anh bật đầu đĩa nghe giảng trên ti vi, nằm trên sofa nghe rất thoải mái, nghe được khoảng mười, hai mươi phút thì ngủ mất. Nhưng bây giờ đến nghe trực tiếp, mỗi lần nghe giảng một tiếng đồng hồ, cảm nhận trạng thái học tập hoàn toàn khác với lúc ở nhà. Cho nên dựa vào đại chúng có thể khiến cho thái độ học tập của **chúng ta tốt hơn.** Một người ở nhà niệm Phật có khác với bầu không khí khi hai ba trăm người cùng niệm Phật không? Rất khác. Cho nên “**quan sát lẫn nhau để học**

hỏi”, khi chúng ta nhìn thấy ưu điểm của người khác, chúng ta phải biết học tập noi theo, ở trong đạo tràng nhất định có rất nhiều thiện tri thức, chúng ta phải học tập theo.

Tôi nhớ lần đầu tiên đến Cư Sĩ Lâm ở Singapore, bởi vì học Phật nhiều năm rồi nhưng chưa từng gặp sư trưởng, tôi nghĩ lần này nhất định phải hành lễ với sư trưởng, cho nên tôi bay đến Singapore. Khi đến Singapore, bạn đồng tu nói với tôi: sư trưởng ra nước ngoài rồi, chín ngày sau mới trở về. Tôi tới Singapore chỉ có thể ở lại 10 ngày, mỗi ngày tôi đều mong kì tích xuất hiện, đến văn phòng hỏi: sư trưởng trở đã về chưa? Tất cả mọi người ở văn phòng đều biết tôi. Đến ngày thứ 9 sư trưởng trở về, lúc đó tôi đang ăn cơm. Có một bạn đồng tu tới tìm tôi nói: sư trưởng xuống máy bay rồi. Tôi nghe sư trưởng trở về rất kích động, không biết tại sao lại rơi nước mắt, hai bạn đồng tu cùng đi với tôi, nhìn thấy tôi khóc như vậy, họ cũng không dám nói gì. Sau khi khóc xong, nước mắt chảy xong thì trong lòng rất thoải mái. Một tiếng sau lại có bạn đồng tu tới nói: sợ là sư trưởng quá mệt nên hôm nay không tới! Ngày mai là chủ nhật, chủ nhật sư phụ không đến Cư Sĩ Lâm. Tôi còn đang tràn đầy hi vọng, đột nhiên nghe sư trưởng không tới. **Đột nhiên tôi cảm nhận rằng không đến cũng là đến, việc Ngài không đến còn giáo dục chúng tôi nhiều hơn, nói cho chúng tôi biết không nên chấp tướng, quan trọng nhất là phải làm theo lời sư trưởng dạy, y giáo phụng hành, đó mới là điều quan trọng. Suy nghĩ vừa xoay chuyển thì hôm đó ngủ rất ngon.**

Hôm sau tôi sắp xếp hành lí, đồ nào cần giặt thì mang đi giặt. Trong lúc giặt đồ, một số bạn đồng tu ở văn phòng tới, không chỉ một người tới, bởi vì họ biết tôi muốn gặp sư trưởng, cho nên đi tới chỗ tôi giặt đồ nói: sư phụ đến rồi. Tôi cùng hai người bạn đồng tu đi gặp sư phụ, vừa gặp sư phụ tôi liền hành lễ, sư phụ nói: không cần lạy, không cần lạy. Tôi tiếp tục lạy lần thứ hai, lạy lần thứ ba, lạy xong trong lòng tôi cảm thấy rất thoải mái, cũng đạt được nguyện vọng. Lúc rời đi thầy Ngô Nhẫn còn nói với tôi: lễ Phật thì lễ ba lạy, lễ người, lễ sư phụ thì một lạy là được rồi. Tôi rất vui vì thầy Ngô Nhẫn đã dạy cho tôi một quan niệm đúng đắn, nhưng mà trong lòng tôi cũng rất hoan hỉ, bởi vì tôi không hề lạy nhầm, tôi muốn hành lễ bái sư, ba quỳ chín khấu đầu. **Thực ra mọi chuyện không có chương ngại đều viên mãn, chúng ta không xoay chuyển được suy nghĩ của mình, tự mình chương ngại chính mình. Người khác góp ý với chúng ta, cách nghĩ không giống với chúng ta, chúng ta lại cảm thấy không vui, đó là tự mình phiền não.**

Lần đó có một vị đồng tu Đài Loan dẫn theo con trai của mình đến, con trai anh khoảng bảy tám tuổi, hai cha con nhiều Phật, đứa trẻ đó nhiều Phật hai ba giờ không nghỉ, hai tôi cũng không dám nghỉ ngơi. **Nhìn thấy bạn nhỏ tinh tấn như vậy, cũng mang lại cho tôi cơ hội quan sát học hỏi. Cho nên dựa vào đại chúng mới có thể thường sách tấn chúng ta.**

Tiếp đó, cuộc đời còn có những chuyện nào khiến chúng ta thực sự vui vẻ? Chúng ta nghĩ thử xem, có lời nào tổ tiên dạy liên quan tới vui vẻ không? Đó là “có bạn bè từ phương xa đến, chẳng phải rất vui sao?”. Trước khi học Phật, cảm thấy rằng bạn bè chơi lâu mới thân thiết, sau khi học Phật, quen biết bạn đạo khoảng nửa năm thì cảm giác như đã trải qua mấy mươi năm vậy, rất thân thiết, rất quen thuộc. Đương nhiên chuyện này không phải là không có nguyên nhân, có thể đã là bạn đạo nhiều đời nhiều kiếp rồi. Tuy vui vẻ nhưng cũng lo lắng, lần này lại cùng nhau tu tập, không thể lại luân hồi nữa, nhất định phải thành tựu, phải có nhận thức chung như vậy.

“Giúp người là cái gốc của niềm vui”, giúp người là đang thân dân, đang lợi ích họ, lợi mình lợi người mới có thể khiến cho cuộc sống vui vẻ, giúp người là cái gốc của niềm vui. Khi chúng ta luôn suy nghĩ cho chúng sanh, vậy thì lúc nào cũng dạt dào, cũng vui vẻ. Phải **để cho con trẻ hiểu được giúp người, tuyệt đối không chỉ đơn giản là ngôn giáo, mà còn phải có thân giáo, thậm chí là bạn phải để chúng tự mình làm, tự mình cảm nhận, dùng hoàn cảnh để ảnh hưởng đến chúng.** Có một lớp học, thầy giáo dạy lớp đó cũng rất nghiêm túc dạy Đệ Tử Quy cho học sinh, ngày quốc tế phụ nữ 8 tháng 3 năm ngoái, học sinh tới nói với thầy: thưa thầy, ngày mai là quốc tế phụ nữ, tụi em dự định mỗi bạn mang tới hai bông hoa. Thầy giáo rất kinh ngạc hỏi: tại sao lại mang hai bông? Học sinh nói: một bông tặng cho cô giáo trong trường, một bông tặng cho mẹ của mình. Thầy giáo nghe xong rất vui mừng, học sinh tự mình muốn làm, muốn thể hiện sự cảm ơn, thầy giáo đương nhiên tùy hỉ công đức. Hôm sau học sinh của thầy mỗi người mang hoa tới tặng cô giáo trong trường, trong lúc tặng có một em học sinh nam đi tới chỗ thầy, em cười rất vui rồi nói với thầy: thầy ơi, em mang hoa tặng cho cô giáo, cô ấy cười rất vui. Tiếp đó thầy giáo hỏi em: lúc đó em có cảm nhận gì? Bạn nhỏ nói rằng: cho có phước hơn là nhận. **Khi em thường xuyên bố thí cho người khác, trong lòng em sẽ có hoan hỷ và pháp hỷ, khi con trẻ nếm được mùi vị này, chúng sẽ không còn hứng thú với dục vọng của thế gian nữa.**

Sau đó tôi mang theo học sinh, có một lần tôi dẫn theo khoảng bốn năm học sinh đi tham quan nơi ở của người khuyết tật. Những đứa trẻ ở đó đều óc đều không bình thường, có bé thậm chí còn không đi được, phải có người chăm sóc, thường xuyên chảy nước miếng. Sau khi tới đó, tôi để cho học sinh tự mình đút cơm cho các em ăn. Khi học sinh của tôi nhìn thấy có nhiều người đau khổ như vậy, cần giúp đỡ như vậy, thứ nhất chúng sẽ cảm thấy mình thật hạnh phúc, phải biết trân trọng, biết cảm ơn cha mẹ; thứ hai cũng hiểu được trong xã hội có rất nhiều người đáng thương, như vậy mới gọi lên thiện tâm của chúng. **Chúng ta làm trưởng bối, cũng nên tạo ra cơ hội cho con trẻ được cống hiến, được phục vụ người khác. Đây là giúp người là niềm vui.**

Tiếp đó **làm việc thiện là vui nhất**. Còn có gì nữa? Trong Đệ Tử Quy có thông tin mà chúng ta cần tìm. **Mạnh Phu tử nói đời người có ba niềm vui**, là ba niềm vui nào? Thực ra đều không rời khỏi lợi mình lợi người. Phu tử nói rằng: “**cha mẹ đều còn mạnh khỏe, anh em không oán giận nhau, đó là niềm vui thứ nhất; ngẩng mặt lên không ngượng với trời, cúi đầu xuống không thẹn với người, đó là niềm vui thứ hai; được dạy anh tài trong thiên hạ, đó là niềm vui thứ ba**”. Khi chúng ta đôn luân tận phận, hiếu thuận cha mẹ, yêu thương anh chị em, trong lòng cảm thấy vô cùng thoải mái. Chúng ta cũng nhớ đến tại sao Hoàng Đình Kiên làm quan lớn như vậy, nhưng mà vẫn kiên quyết mỗi ngày phải giúp mẹ ông rửa bát? Bởi vì không thể báo đáp hết được ân đức của mẹ. **Một người biết tri ân báo ân thì sẽ có niềm vui nội tại**. Anh em không giận nhau, anh em thường xuyên gặp mặt, quan tâm lẫn nhau, dìu dắt lẫn nhau, cũng làm tấm gương cho con cháu đời sau. Trên làm dưới noi theo, gia phong vô cùng thuần hậu, như vậy sẽ cảm thấy đời này không sống lãng phí, đã sống một cuộc sống rất có giá trị.

Thứ hai là “ngẩng mặt lên không ngượng với trời, cúi đầu xuống không thẹn với người, tục ngữ có câu “cúi đầu hay ngẩng đầu đều không hổ thẹn”, trong lòng thẳng thắn vô tư, người như vậy chắc chắn dễ ăn dễ ngủ; một người dễ ăn dễ ngủ là phúc báo lớn nhất. Cho nên “**Hết thấy những gì trước kia hãy xem như đã chết từ hôm qua, hết thấy những gì sau này hãy xem như vừa mới sinh ra hôm nay**”. Nếu như mọi người muốn nói trước đây tôi đã làm sai rồi, tôi không thể nào ngẩng mặt lên không ngượng với trời, cúi đầu xuống không thẹn với người được. **Trước đây chúng ta chưa được học, chỉ cần chúng ta chí thành sám hối, oan gia trái chủ sẽ tha thứ cho chúng ta. Nhưng mà bạn cũng không được thường nhớ nghĩ**

đến những chuyện đã làm sai trước đây, như vậy có tốt hay không? Lại ôn tập lại những chuyện xấu đã làm rồi. Cho nên không được giữ lại những gì đã qua, chỉ giữ lại một câu Phật hiệu, niệm từng câu rõ ràng, có cơ hội thì mau chóng lợi mình lợi người, dần dần tâm của chúng ta sẽ càng ngày càng không còn chướng ngại, càng ngày càng dạt dào, dần dần cũng đạt được tâm cảnh không thẹn với người.

Niềm vui thứ ba là “được dạy anh tài trong thiên hạ, ấy là niềm vui thứ ba”. Mọi người lại nói tôi không phải là giáo viên. **Mỗi một người nhất định là thầy của người khác**, ví dụ như làm cha mẹ là thầy của ai? Của con cái. **Trong bốn loại giáo dục thì quan trọng nhất là giáo dục gia đình**. Trong giáo dục gia đình thì cha mẹ phải làm gương, thành tựu nhân cách của con cái, làm tấm gương tốt cho chúng. Giáo dục nhà trường là sự tiếp nối của giáo dục gia đình mà thôi; giáo dục xã hội là sau khi chúng có gốc rễ đức hạnh, có thể ra xã hội để học hỏi nhiều hơn, thành tựu hậu đắc trí; sau cùng là giáo dục tôn giáo mới khiến cho cuộc đời của chúng đạt được cứu cánh viên mãn. Cho nên chúng ta là thầy của con trẻ, nhất định phải làm cho tốt.

Nếu như ở trong công ty bạn làm trưởng phòng, vậy thì bạn cũng là thầy của nhân viên, phải làm gương để nhân viên noi theo. Khi nhân viên của bạn, thậm chí là đồng nghiệp của bạn đi nói chuyện với người khác là: đời này có thể gặp được đồng nghiệp tốt như vậy, sếp tốt như vậy, rất nhiều giá trị quan của tôi mới trở nên đúng đắn, gia đình của tôi mới trở nên tốt đẹp. Khi đồng nghiệp, nhân viên của bạn, thậm chí là bạn bè nhận xét như vậy về bạn, thực ra bạn cũng đã làm được “được dạy anh tài trong thiên hạ”. **Khi những người xung quanh đều khen ngợi bạn như vậy, bạn cũng sẽ cảm thấy một đời này trôi qua thật có giá trị**. Tiết học hôm nay tới đây thôi, xin cảm ơn mọi người.